

Vol. 4 No. 8

May 16-31, 2014 P6.00

SB miaprobar sa ordinansya ug badyet

Ang pagdili sa panigarilyo o ang “Smoke Free Ordinance” giaprobahan na sa Sangguniang Bayan (SB) niadtong Mayo 19, 2014. Gani dako ang kalipay nga gibati sa mga taga-Siaton

Hospital sa pagtambayayong sa ug suporta sa SB niining kalihokan.

Kahinumduman nga ang Congressman Lamberto L. Macias Memorial Hospital (CLLMMH) nagkiglambigit

sa local nga kagamhanan sa pagsuporta sa pag-undang sa panabako.

Si Dr. Clemente S. Hipe IV kinsa mao ang hepe sa hospital niingon nga andam silang motabang sa buot moundang ug panabako.

Sa laing bahin, ang SB migahin ug P2,130,300 alang sa Barangay Sandulot alang karong tuiga gikan sa Tax Revenue ug Operating and Miscellaneous nga pondo. Gamiton kini sa paghatag ug serbisyo sa katawhan sa Sandulot ug alang sa

mga nag-unang programa sa kalamboan sa barangay.

Giaprobahan usab pinaagi sa opisina sa mayor ang P10,000 nga hangyo sa *Municipal Budget Office* nga kuhaon sa *Maintenance and Other Operating Expenses, General Fund, Calendar Year 2014* alang sa opisina sa Municipal Engineer. Gamiton kini sa pagpalit og *water dispenser* ug dikoryenteng lutuanan o *electric stove* sa ilang opisina.

Ang Lake Balanan

Ang Lake Balanan nga kaniadto gidumala ni kanhi Gob. Dodo Macias sa probinsya nagpadayon pagserbisyo sa mga bakasyonista. Karon gidumala kini sa LABAMPACO, Lake Balanan Multi-Purpose Agricultural Cooperative. Adunay 20 ka mga trabahante niini ubos sa pagdumala ni Mr. Joseph Austral nga taga

Caticugan.

Si Tresurera Anecita Macajelos nagkanayon nga matag bulan ilang gihinayhinay pag-ayo ang mga gamit sa Balanan. Aduna silay mga bangag diin ditto ginalabay ang mga hugaw o basura. Mokabat og mga 40,000 pesos matag bulan ang abot sa bayad sa **padayon sa p. 2**

Duha ka NPA misurender

Duha ka miyembro sa New People’s Army misurender sa ilang kabubut-on sa mga sundalo sa 79th Infantry Masaligan Battalion niadtong Mayo 12, 2014.

Ang misurender giila nga si Dagul, 21 anyos, ug si Ivan, 29 anyos (dili ilang tinuod nga ngalan), miyembro sa grupo o *Squad 3 Sentro de Gravidad Platoon, South East Front* Komiteng Rehiyon Negros. Kining maong grupo nagalihok sa mga dapit sa Pamplona, San Jose ug utlanan sa Sta. Catalina ug Siaton.

Ang mga kanhing rebelde mipamatuod nga sila mibiya

sa ilegal nga kalihokan sukad sila nawad-ag interes sa armadong pakigbisog tungod sa mga panagbangi sulod sa kapunongan. Ila usab nga gibati nga ang armadong kapunongan diin sila nahisakop hapit na mahugno. Midugang sila pag-ingon nga ang ilang tuyo sa pagsurender mao ang paghinlo sa ilang ngalan ug pagbalik sa katilingban ug pagpuyo nga malinawon ug normal nga kinabuhi kauban sa ilang mga panimalay nga luwas sa peligro.

Si Lieutenant Colonel Harold Anthony F. Pascua, *Acting Commanding Officer* **padayon sa p. 4**

EDITORIAL**Brigada Eskwela**

Mosugod na usab ang klase sunod semana. Gani ang Department of Education gasugod na sa pagpangandam alang sa pag-abli sa tuig tingklase 2014-2015.

Usa sa mga pagpangandam nga gihimo mao ang pagpatuman sa Brigada Eskwela diin magtambayayong ang mga ginikanan, mga tinun-an ingon man mga magtutudlo ug mga opsiyales sa mga nagkalainlaing tunghaan sa pagpanglimpyo, pagpang-ayo sa mga lingkoran ug uban pang mga butang nga ayangan nga iandam.

Dala ang mga silhig, baldi, ug trapo ang mga inahan migahin bisan usa lang ka adlaw aron moapil sa Brigada Eskwela. Duna usay mga amahan nga nagdala sa ilang mga martilyo og lansang, ang uban nagdala og pintal aron lagi makatabang. Ang ubang pribadong sektor nitunol usab sa ilang tabang pinaagi sa pagdala og mga pagkaon aron usab masaluan sa tanan.

Nindot kaayo nga hunahunaon nga dunay pagtambayayong sa tanan. Ang matag-usa motabang aron ang mga kabataan dunay maayong pasilidad sa panahon nga mobalik na sila sa pag-eskwela.

Apan dunay giingon nga mga tunghaan nga dili modawat sa mga kabataan nga ang ginikanan wala moapil sa Brigada Eskwela.

Unsa na man ni? Mao na ba diay sumbanan ang Bigada Eskwela sa kaugmaon sa mga kabataan?

Ang Brigada Eskwela boluntaryo nga kalihukan. Motabang ang mga ginikanan ilabi na tungod kay alang man kini sa kaayuhan sa ilang mga kabataan.

Atong hinumduman nga duna usay mga ginikanan nga kinahanglan nga mangita og panginabuhian alang sa pamilya hinungdan nga dili maka-apil sa Brigada Eskwela.

Ayaw intawon himoa nga basehanan ang pagsalmot sa Brigada Eskwela alang sa pagdawat sa mga kabataan sa tunghaan.

Hangyo lang.

Bukhad

Susan Monte de Ramos-Soldwisch

PAWIKAN

Sa Mayo 6, nadakpan ang siyam (9) ka mananagat nga Insik didto sa kaisdaan sa West Philippine Sea (kilid saladpan sa Pilipinas nga giangkong usab sa Tsina). Ang ilang duha ka lansa napuno og 500 ka pawikan, kadtong nahimutang sa kakuyaw tungod dyutay na lang ang buhi.

Dili moila ang Tsina nga atoa ang kaisdaan apan gidakop ug gipreso sila tungod kay anaa man kita'y balaod nga nagpanalipod sa kinabuhi ug kaugmaon sa mga ihalas nga nabutang sa kakuyaw –sama sa Green ug Hawksbill nga pawikan.

Sa mga niaging panahon, nakadakop usab kita og sama niining mga tawhana, ug gikan sa Taiwan ug Vietnam pa ang uban; apan nagpaka “maayong silingan “ ang atong nasud busa gipapauli ra sila. Karon, may labaw na sa 20,000 ka tawo ang nipirma og petisyon nga silotan gayud ang mga nagsupak sa balaod, uban ang mga Pilipinong niggiya sa mga Insik.

Usa ako sa nipirma. Gikinahanglan pa ang 5,000 busa giawhag tikaw nga moduyog sa paggalam sa kinabuhi sa pawikan ug kaugmaon sa atong planeta. Adto lang sa Change.org/ph. Daghang salamat!

Lake Balanan... gikan sa p. 1

pagsulod. P50.00 lamang ang bayad sa pagsulod kada usa og libre na ang swimming pool. Sa adlaw Martes lamang ang walay bayad pagsulod apan sa swimming pool P20 pesos ang balayran.

Ang bayad sa Zipline tag- 150 pesos hangtod 200 pesos

ang kada ulo, bangka tag 200 pesos kada oras ug walo ka tawo ang makasakay, kayaking tag- 150 pesos ang oras sa duha ka tawo, ug pedal boat nga tag 200 ang oras sa duha usab ka tawo. Modawat usab sila og catering ug kadtong buot matulog didto.

Kitang Lungsuranon

Gimantala sa **KL Publishing**, Siaton, Neg. Or., Philippines,
www.KitangSiatanon.com

TIN: 420-321-172-000; Permit number: 13-0450

Publishers

William Soldwisch & Susan Monte de Ramos-Soldwisch

Editor-in-Chief

Melita “Bing” Aguilar

Copy Editor

Mirzah Rodriguez

Tigbalita / Manunulat

Grace Arcellana
(2) 535-4718

Eugene Jamandron
0905-817-2988

Rey Mark Tubato
0905-111-9501

Brigada Eskwela 2014 sa Siaton National High School

Ang Brigada Eskwela sa Siaton National High School gisugdan niadtong Mayo 19, Lunes, hangtod sa Mayo 23, Biyernes. Ang mga ginikanan giawhag nga motabang ug panglimpyo sa eskwelahan agig preparasyon alang sa tuig tingtungha 2014-2015.

KANAAS SA SIATON 4

Malipayon ang mga midaug sa lantugi sa banda, "KANAAS SA SIATON 2014" nga gipahigayun niadtong Mayo 16, 2014 sa Apolinario Quisay Gym sa Siaton.

Ang mga midaug amo ang *Civil Status 2* sa Siaton isip kampanya, ang *High Five* sa Siaton ikaduhang mananaug ug ang *Miles Apart* sa Dumaguete ang ikatulo.

Ang maong kalihukan gipaluyuhan sa local nga kagamhanan sa Siaton.

Komentaryo

Omar Diaz Generoso - At least, kung sa Highway mag-agi ang mga bus ug V-hire ug uban pa nga PUV, naay tanod nga magpatabok sa mga bata sa dalan. Pero kung sa Bonifacio pa gihapon mag-agi ang PUVs wala na may tanod kada crossing nga makapatabok sa mga bata. Mao nga mas labing delikado kay wala nay maggiya sa mga bata nga motabok sa dalan. Sa inyong plano nga buhatan ug humps, siguradoha pod ninyo nga apil sa inyong plano ang pagbutang ug black and yellow nga pintal isip warning sign.ug apila sa inyong plano ang pagmentenar sa maong humps. Naa na ra bay humps nga pinasagad pagkahimo, mura kag ni dam-ag ug gutter kon makaagi ka sa humps, eksampol ang sa San Nikolas St. Ambot lang kahag kinsay enhenyero ang ni-aprub sa plano sa paghimo sa humps.

Lemuel Flores – Ayos (ma)buting balita, mga taga Siatanon!

Pulis Balita

Usa ka Junrey Quiro-quiroy Alabata 23 anyos nga taga Salag, Siaton ang nakaagom ug mga samad human madasmag ang motorsiklo nga iyang gimaneho sa rilis sa karasada sa kurbada sa Barangay 1. Samtang si Quiro-quiroy nagmaneho sa motor siklo nga Rusi (Plate # 3103 GY) pauli padulong sa Salag gikan sa lungsod sa Siaton kalit kining nawalaan og kontrol maoy hinungdan nga nabangga kini sa rilis sa karsada. Nakaagom og samad ang biktima ug naguba ang ubang parti sa motor. Nakuha na nila ang ilang motor sa Police Station kauban ang iyang asawa nga si May Ann Alabata.

Samtang, nabalintong sa kalsada sakay sa habal-habal sila si Ellen Atadero, 23 anyos nga taga Bacong, George Atadero, 9, Jerald Atadero, 10, ug ang drayber nga si Besaronie "Besa" Apostol, 24 nga taga Sitio Kabangkalan, Tayak. Ang

apohan sa mga biktima nga si Wilma Palmis ang nireport sa kapolisan labot sa maong disgrasya. Si Jerald ang nakaagom og kadaut sa iyahang walang tiil hingundan nga gidala kini sa Dumaguete City aron matambalan. Ang drayber sa maong habal-habal gipailalum sa kustodiya sa kapulisan.

Usa ka giingong hubog ang gireport nga nanghasi atol ang bayle sa Sitio Nasipit, Siaton. Ang suspetsado giila nga si Gregorio Deniega, 32 anyos. Sbuay sa report sa kapolisan, si Deniega nagdala og ice pick nga dunay gitason nga 12 ka pulgadas. Matud sa report nga si Deniega nilaban kang Raffy Sol, 26, human kini nisumbong kaniya (Deniega) nga giigo ang iyang (Sol) nawong sa usa ka Nanoy Delapa. Gisulayan unta pagbadlong si Gregorio sa mga tanod apan wala kini mituo hingdan nga gidakop kini sa mga polis.

Products & Services: 24 HRS

WE ACCEPT ALL KINDS OF PRINTING JOBS • DVD & VCD BURNING
COMPUTER SALES, REPAIR (expert) • INK REFILL, CONVERT PRINTER TO CISS
PVC ID, BUSINESS CARD, CERTIFICATES • BOOK BINDING (SOFT & HARD)
RUBBERIZED T-SHIRT PRINTING • MOVIE, MUSIC & PHOTO EDITING
BASIC COMPUTER TUTORIAL (program and hardware)

PLS. CONTACT

CELL # 09351644232 TELL # (035)427-2584
09499424117

Address: BRGY 1, Siaton, Neg. Or.
(INFRONT OF SIATON PLAZA)

Army ngadto sa mga rebelde: surrender nga malinawon

Ang 302nd Infantry Brigade sa army naghangyo sa mga nahibiling sakop sa New People's Army sa Negros Oriental sa pagsurender nga malinawon ug biyaan ang pakigbisog ginamit ang kusog.

Uban sa walay hunong nga kalihokan sa Bayanihan ug panagsangka sulod sa plano sa pagbatok sa mga rebelde, si Deputy Commander Col. Christopher Estella sa 302nd Infantry Brigade miingon nga ang mga sakop sa New People's Army sa lalawigan mikunhod ug luya na.

Si Col. Estella miingon nga ang plano sa militar alang sa kalinaw sa sulod ug kasegurohan nagtutok sa pagkab-ut sa kalinaw ug kalamboan sa lalawigan pinaagi sa diwa sa "Bayanihan."

Sa kasamtangan, ang pangagamhanan nagtanyag ug hinabang alang sa panginabuhian nga P65,000 alang sa mga rebelde nga mobalik sa katilingban ubos sa *Comprehensive Local Integration Programs* (CLIP) sa DILG ug OPAPP.

Laing hinabang nga kwarta ug higayon sa panarbaho alang

sa mga kanhing rebelde ihatag sa lalawigang pangagamhanan sa Negros Oriental, miingon si Estella.

Ang mobalik nga mga rebelde mahimo usab nga moapil sa pagbansay sa mga kahanas alang sa panginabuhian aron sa pagsugod og bag-ong kinabuhi nga may hayag nga kaugmaon alang sa ilang mga panimalay, miingon ang AFP.

Laing programa sa army, ang *Guns for Peace* o pusil baylo sa kalinaw, nagtanyag ug ganti nga salapi sa mga miyembro sa NPA nga mosurender sa ilang armas ngadto sa pangamhanan.

Ang tumong sa kwarta mao nga makasugod ang mga rebelde og bag-ong kinabuhi samtang mopahaum sa katilingban.

Ang militar miingon nga ang gigahin nga kwarta sa pagdasig sa mga kanhing rebelde mokabat og P200,000 alang sa *light machine guns*, P50,000 alang sa COLT M16 rifle, P60,000 alang sa M14 nga riple ug P40,000.00 alang sa M203 *Grenade Launchers*.

Ang army nagtinguha nga ang lalawigan wala nay mga rebelde tapos niining tuiga.

Duha... gikan sa p. 1

sa 79th Infantry (Masaligan) Battalion, miingon nga kini tinaw kini nga padayag nga ang New People's Army luya ug masakiton na tungod sa kabug-at nga ilang nabati gikan sa panagsangka ug sa katilingban.

"Tungod kay gideklarar na ang probinsya sa Negros Oriental nga madumala ang panagbangi ug andam sa kalamboan o *conflict manageable and development ready*, masinati sa armadong pundok ang mas dugang kabug-at gikan sa katawhan. Busa, nagahangyo ako sa nagpabiling miyembro sa New People's

Army sa Negros Oriental sa pagsurender sa ilang armas ug mag-usa kita pagsulbad sa mga problema nga malinawon," miingon si Pascua.

Ang 79th Infantry (Masaligan) Battalion motabang pinaagi sa *Provincial Social Welfare and Development Office* nga gipangulohan ni Alicia Lagarde, nga uban sa pagsurender ni Dagul ug Ivan makapahimulos sila sa *Local Social Integration Program* sa probinsya aron mahatagan ug hinabang nga kwarta alang sa panginabuhi aron makasugod ug bag-ong kinabuhi.

Tubag Lungsuranon

Pangutana: Uyon Ka Ba Nga Ang Siaton Adunay Public Library?

Nympha Quimosquimos - *Super uyon!*

Yric Quinamot Nolos - Mas maayo para dili na maglisod ang mga *students* sa pag-research. Lalo na sa mga kabus nga walay ikapalit og libro. Uyon ko ana.

Marjorie Gadiana, 18 anyos ug May Shaira Palamos, 15 anyos taga Albiga -para nako ganahan kay pareho anang uban nga wala kaayo nakahibalo og internet ug dili kaantigo mo gamit of kumpyuter ilabi na usab kung walay kwarta mao nga pwede ba sila mag research sa public library.

Mendy May P. de Guia, 17 anyos taga Albiga, Siaton -*Yes, because it will surely help many students and other people especially in their studies and on other aspects that they wanna discover and read. They would also enjoy reading fiction stories and many Educational Books.*

Zumba sa Plasa

Alang sa kahimsog sa kalawasan, unata ug ikiay ang imong lawas pinaagi sa Zumba diha sa atong plasa matag alas 6 sa gabii. Sila si Henrito "Angking" Rapon, Great Zenn, ug ang mga mananayaw sa NORSU-SC ang nagpasiugda. Duol usa ka gatos ang nisalmot niini apil na ang bata ug tigulang. Mohatag lang og donasyon sa mga *trainers* nga dili kontra sa kabubut-on Busa tala na sa plasa ug mag-Zumba na kita!

